

Izhaja v Trstu
vsak petek ob 5. pop.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Uredništvo in upravnstvo
ul. del Lavatolo
št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo
na milimetre v šir-
kosti na kolone, in
sicer po 8 stot. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol in
četrt leta razmerno

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Razpad tržaške socialne demokracije.

Boj, pravijo, znači življenje, brez boja ni življenja. Resnica je to ali resnica je tudi nasprotno, da boj prav lahko pomeni tudi smrt, zlasti za tistega, ki podlež v boju.

Ze dalj časa se je opazalo med tržaško socialno demokracijo neko nezadovoljstvo, ki je naraščalo od dneva do dneva. Zlasti je bilo to nezadovoljstvo opazati med dotedaj najtrdnjšo oporo socialne demokracije, med železničarji, ki veljajo povsod za temelj organizaciji, kateri pripadajo.

Ne bomo razkrivali, kaj je bilo temu povod, a resnica je le, da je stvar prišla tako daleč, da je dunajska centrala odstranila predsednika II. tržaške krajevene železničarske organizacije, nekoga sodr. Zupančiča. Ta čin centrale pa je bil povod, da se je ves odbor krajevene skupine v Trstu izjavil solidarnega s svojim predsednikom in sam v celoti demisioniral, obenem pa sklical na soboto, dne 18. t. m., zvečer javen protestni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Protest proti društvenemu vodstvu na Dunaju, ker je odstavilo predsednika sodruga Zupančiča. 2. Sklepanje glede prihodnjega občnega zbora. 3. Slučajnosti.

Veleznačilno za razpoloženje, ki vlada med socialnodemokratskimi železničarji v Trstu, pa je besedilo vabila na ta shod. Vabilo se glasi:

„Železničarji! Sodrugi in tovariši! Centrala našega društva na Dunaju je odstavila našega predsednika sodruga I. Zupančiča, sklicevaje se na § 17., odstavek 2 društvenih pravil. Ves odbor se je izrekel solidarnim z Zupančičem in demisioniral. Mi, približno 600 članov, nimamo sedaj ne krajevene skupine ne odbora in smo tedaj brez vsake pomoči, nimamo pravice si izvoliti za predsednika onega člana, ki mu popolnoma zaupamo.

Stem da sta centrala in žnjo tajnik Kopač odstavila našega zasluznega predsednika, sta napravila pravolomstvo, ki mu ga ni para v proletarski organizaciji, in to v času, ko se nam odvzema službena obleka, ko se zahteva od delavcev, da delajo v izrednih urah brez vsakega plačila (nemško besedilo: „ko se pusti delavce do blaznosti delati nad ure brez plačila“) in ko se jim ne izplačajo dogovorjene dnevne plače (kurilnica), v času, ko nam uprava železničarskih hiš s podraženjem vode greni življenje, ko se našim otročičem zabranjuje igrati se na igrališču, ker je z žico in trnjevim grmi prepreženo, in ko nas neki gospod Novak prav po rusko brutalizira in šikanira (nemški: „ko jih gotov gospod uganja prav po rusko in stanovajske stranke dobesedno zlostavlja in brutalizira“).

Namesto da bi se nas branilo pred takimi prepotentnostmi (nemški: „temi nasilnostmi“), se naše pravice kršijo s strani centrale in smo mi plačujoči člani brezpravniki. Člani pravovarstvenega društva imamo pravico izvoliti si predsednika, v katerega imamo zaupanje, in odstaviti onega, v katerega nimamo več zaupanja. (! — Kopač?) Iz tega razloga najodločnejše protestiramo proti pravolomstvu, izvršenemu s strani centrale in njenega Kopača.

Železničarji vsi na shod!

Demisionirani odbor“.

To je torej vabilo odstopivšega odbora ki ima zaseboj, kakor pravi sam, približno 600 društvenikov članov.

Boj je torej tu, in vprašanje je le, kdo bo zmagal, odborom, ali članstvo s svojim preds. in žnjim solidarnim odborom, ali pa dunajska centrala in žnjo strokovni tajnik Kopač. Iz vabila je razvidno, da članstvo nima več zaupanja v centralo, niti v strokovnega tajnika Kopača, kateremu očita, ravno tako kakor centrali, pravolomstvo, kršenje društvenih pravil, dočim pa na drugi,

strani centrala in tajnik Kopač ne zaupata odboru krajevene organizacije, kar smo namignili že v zadnji številki, ko smo poročali, da je dunajska centrala odredila, da smejo članarino pobirati le oni člani, ki so v to legitimirani po centrali, torej ne po odboru krajevene organizacije.

Na drugem mestu poročamo o shodu ki se je vršil na podlagi zgoraj pribečnega vabila, vsled česar se tu na vpuščamo globlje v to stvar, poudarjamo edino le, da je bil ta shod izraz splošnega nezadovoljstva proti centrali in njenemu tržaškemu strokovnemu tajniku in da bo to nezadovoljstvo imelo zlih posledic za socialne demokrate. Članstvo se noče ukloniti odredbam centrale, složno zahteva odstranitev strokovnega tajnika Kopača, s katerim noče imeti ničesar opraviti; to pač pomenja popolno desorganizacijo, to pomeni razdor in vsled razdora razpad.

Resnica je, da ima strokovni tajnik Kopač kolikor toliko zaslonbe v prvi skupini tržaških železničarjev, pri južni železnici, toda ali bo ta zaslonba zadostovala, da se bo vzdržal na svojem mestu, ali bo to zadostovalo, da prodere dunajska centrala s svojimi odredbami, katere smatra članstvo za pravolomstvo, za kršenje društvenih pravil? Ali se bo dalo članstvo še nadalje terorizirati po centralnem vodstvu in strokovnem tajnistvu, ali pa bo šlo svojo pot?

Da, začel se je maščevati v socialni demokraciji absolutizem posameznih njenih voditeljev, ki hočejo delavstvu, ki jih bogato plačuje s svojimi težko zasluženimi vinarji, vsiliti zato svoje suvereno mnenje, ki hočejo le gospodovati, komandirati, ne da bi se ozirali na potrebe in želje delavstva. Začel se je maščevati terorizem socialnodemokratskih generalov na njih samih, kajti „gmajnarji“, da rabimo izraz iz njihovega glasila „Železničarja“, so se začeli puntati in zahtevajo njihove glave. Dovolj jim je vednega pritiska od zgoraj, naveličali so se biti igrača v rokah „voditeljev“, biti hočejo svobodni. In če je to spoznala za prav ona masa delavstva, ki jo je smatrati poleg tiskarjev za elito delavstva, če so železničarji, torej delavstvo, ki je v organizaciji zrastle in dorastle, obrnili hrbet socialnodemokratski centrali, ker so uvideli, da jim deli ta centrala namesto pravice le krivico, kaj bo potem šele reklo drugo delavstvo, ki ne pojmi tako globoko potrebe organizacije, kakor železničarstvo, ki je v organizacijskih stvareh še mlado, neizkušeno? Ali se ne bo to delavstvo povedlo za svojimi izkušenejšimi tovariši železničarji in reklo: ako vi spoznavate, da vam organizacija škoduje, namesto da bi vam koristila, kaj bomo mi, ki smo vas imeli vedno za vzor organiziranega delavstva, ravnali drugače kakor ste pa vi! Proč od centrale, proč od takega vodstva! Razdor in spor se bo nadaljeval, širil, in prišlo bo nekega dne, da bomo rekli: socialna demokracija v Trstu leži popolnoma na tleh.

Rekel bi morebiti kdo, da nam te besede narekuje škodoželjnost, češ socialni demokrati so naši najljutejši sovražniki, in da jim zato privoščimo polom. Naj se nam ne očita kaj takega, kajti po pravici povedano, odkrit kaj prijatelja delavstva more kaj takega le boleti ne pa da bi odobral to. Mi smo toliko poštene, da priznavamo odkrito, da nam je kot organiziranecem vsak organizirani delavec desetkrat ljubši kakor neorganiziran delavec, kajti v organizaciji, pa naj že bo taka ali taka, vidimo napredek delavstva, vidimo njegovo stanovsko zavednost, dočim je neorganiziranec le bilka, ki jo vsak vetrec nagne, kamor hoče. Zato nam je tudi žal vsake organizacije, pa naj je še tako ljuta naša nasprotnica, kajti v propadu organizacije vidimo propad delavstva samega, in ta propad je obžalovati, pa naj pripada delavstvu katerikoli politični ali nepolitični organizaciji.

Mi bijemo boj s socialno demokracijo, hud boj, toda ta boj pomeni življenje, po-

meni konkurenco, v kateri za delavstvo ne more biti škode, pač pa le korist, kajti ta boj pomeni le tekmo, kdo bo boljše varoval koristi delavstvo, kdo bo trdnjeje stal na braniku delavskih pravic, kdo bo v večji m-ri zlažal dela stvu njegov težki položaj, mi ali pa socialna demokracija. Različne ste poti, po katerih hočemo priti do cilja, a končno je pa ta cil le eden, isti. Zato pa tudi vidimo v socialni demokraciji sicer naše sovražnico, a vendar tovarišico v boju za pravice in koristi delavstva aploh, in prav zato tudi obžalujemo propad njene organizacije, ker smo prepričani, da bo v tem imelo izgubo le delavstvo, ki je vsled mahinacij voditeljev izgubilo vero v organizacijo sploh, se odtegnilo organizaciji in tako v splošnem oslabilo moč deavstva, ki ima to svojo moč le v organizaciji.

Kriva pa je temu razsulu edino le samopašnost onih ljudi, ki mislijo, da so edini gospodarji nad tisoči delavstva, katero naj bi le pridno znašalo stotinko za stotinko, da bi oni mogli tem uspešne še gospodovati ne samo nad kom, temveč tudi „s čim“. Kakor je torej z ene strani, v organizacijskem oziru, žalosten ta pojav razsula v tržaški socialni demokraciji, je vendar na drugi strani ravno tako veselo znamenje, da je socialnodemokratsko železničarstvo izpregledovati in obračati hrbet ljudem, ki imajo za delavstvo le polna usta lepih obljub, kedar se to zdi njim samim primerno, največkrat pa niti tega ne dočim se pa nasprotno kaj radi umaknejo daleč v ozadje, ko bi bilo treba za delavstvo tudi kaj storiti, kar bi pa njim samim morda moglo škodovati. S samim hujškanjem proti drugim organizacijam, s samim ščuvanjem delavstva proti delavstvu drugega mišljenja in prepričanja se ne zboljšujejo delavske razmere, pač pa le slabšajo. Napuh gre pred padcem, je čitati nekje, in to so sedaj izkusili tudi izvestni gospodje sodrugi, ki so mislili, da so res že neomejeni gospodarji nad tržaškim delavstvom.

Ni nimamo niti najmanjšega namena, niti volje, da bi kovali iz teh žalostnih dogodkov v socialni demokraciji kapital zase, ne, naša edina želja je: socialnodemokratsko delavstvo, zlasti pa železničarji naj dobro premislijo svoj položaj, položaj delavstva brez organizacije. Prosta bodi sicer vsakomur pot iz organizacije, a ta pot naj vodi svobodno zopet v organizacijo, v katero spada dotičnik po svojem prepričanju, in če obstoje načelna nasprotja med organizacijami, naj ta načelna nasprotja med organizacijami, naj ta nasprotja ne prehajajo v sovraštvo, kajti ena velika misel mora voditi eno in drugo: blagor delavstva ne glede na njegovo strankarsko ali kakoršnokoli prepričanje. Ako delavstvo samo dvigne to načelo na prvo mesto, ako odločno zahteva, da deluje organizacija v tem smislu, potem odpadejo sami po sebi oni delavstvu narijeni samogoltniži, ki črpajo svoje paritsko življenje le iz brezvestnega hujškana delavca proti delavcu. Ako izide socialnodemokratsko železničarstvo s tako pridobitvijo iz sedanje svoje krize, mu moremo le odkrito čestitati!

.. ZVEZA ..

JUGOSLOVANSKI ŽELEZNIČARJEV.

Odmevi shoda na Jesenicah.

Preprost železničar nam piše: Ker je bil shod dne 5. junija sklican le v svrhu stanovskih interesov železničarjev, kar gre ravno tako v prid socialnim demokratičnim železničarjem, kakor pa nam, zato bi bilo težko, da pridejo nam nasprotovat železničarji sami. Da jih primerno pouči, prišel je na predvečer na Jesenice Kopač, in komandiral na shod tovarniške delavce, ki so se tudi odzvali in se pokazali vredne učence Kopačeve socialne demokracije. Ena-

kost, bratstvo in svoboda, to jim je vedno na jeziku, ampak samo zas. Petrič v Ljubljani, ki so ga poklicali telegrafčno, ih je pustil na cedilu, Kopač seveda tudi ni imel poguma, ker se je bal menda slišati neke resnice od njegovih prejšnjih članov. In kaj zdaj storiti? Izbrali so najvrednejšega železničarja, znanega čuvaja Bizjaka, katerega so ž. sami odslavili dvakrat od socialnodemokratske organizacije, enkrat Zeltwegu in lansko leto tudi na Jesenicah. Ta je torej bil predstavitelj socialnodemokratskih železničarjev na našem shodu, človek, o katerem bi skoraj trdili, da mu manjka vsaj eno kolesce v glavi. Kako je nas slikal ta železničar Bizjak pri tovarniških delavcih, se je videlo na shodu. Kapitalisti smo, klerikaleci smo, liberalci smo, izdajalci smo. Zdaj pa sam bog ve in morda še Bizjak, kaj smo. Nekaj pa vemo. Bolj olikani smo, kakor pa ti predstavitelji socialne demokracije, ki so se pokazali pravcate sirovine socialnodemokratske šole.

Pustimo pa sedaj tovarniške delavce in pogledimo si socialdemokratske železničarje, koliko jih je bilo na železničarskem shodu. Komaj da smo jih našli tri. Nas pa je bilo vzlic pričakovano-mu naskoku iz tovarne lepo število, do 20 železničarjev, in po pogrebu na Hrušici se je naše število še pomnožilo, kar kaže, da ima podružnica na Jesenicah prihodnost.

Da pa ni bilo na shod več socialnodemokratskih železničarjev, je pa tudi umevno, ker oni so se že v naprej sramovali svojih tovarniških zastopnikov in pa njih vojskovodje Bizjaka. „Fest fant je res ta Bizjak. Za namestnika je bil eden iz kurilnic“. Ko so začeli nasprotniki demonstrirati, je bilo slišati med „živio“ tudi pogostih „heil“-klicev Bizjaka in tovarniških delavcev. O, ti sveta „internacionala“ na slovenskih tleh. In Bizjak je od nekega železničarja celo zahteval, da naj „Heil“ vpije. Tega poštene slovenski železničar vendar ni storil, ampak mu odgovoril: „norec neumni, jaz sem vendar Slovenec“, na kar mu je rekel Bizjak, da naj gre domov. No, šel je potem Bizjak domov in na vrtu je vpil: „Jugoslovani so izdajalci“, in otroci so se mu smejali.

Kakšni so pa ti internacionalni sodrugi, kažejo vsak dan, in to posebno neki strojevodja Schmid v kurilnici na Jesenicah, ki nas domačne pita z najlepšimi priimki, kakor: verfluchte Kraner, Gauner, Lumpen, dne 2. junija pa je še posebno zmerjal, kakor: „die dummen teppeten Kraner haben mir zu wenig Kohlen gegeben“ in se je šel pritožiti k strojnemu majstru. Ta je pa videl, da ima dosti premoga. Torej vidi se jasno nemška „predrznost na naših domačih tleh, in potem naj bi se mi obesili na socialnodemokratsko internacionalo, ki ni nič drugega, kakor pa nemško-narodna. Tukaj mora postati vendar vsakemu jasno, da edina naša zastopnica more biti le Z. J. Ž., ker ona ima čut za Slovenca in ker ima za člane samo slovenske železničarje, bode tudi lahko zastopala slovenskega železničarja proti nemškim sirovinam in krivičnejšem. Se dobijo sicer izjeme tudi med Nemci, ali le jako malo jih je. Ako pa nečemo postati hlapci tujerodcem na naši zemli, združimo se vsi v „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“.

zjž. — Podružnica „Maribor“. Agitacijsko zborovanje za našo podružnico so priredili 20. majnika ob 8. uri zvečer pri „belem Z-jcu“ v Mariboru — Kdo? I, no, naši dobri prijatelji — socialnodemokratski železničarji. Kajti kaj drugega to od kakih 50 sodrugov obiskano zborovanje pač ni bilo. Mi bi se s tem zborovanjem pač ne ukvarjali, ker imamo kot novoustanovljena podružnica še mnogo drugega dela in ker v prvi vrsti ljubimo smotreno in pozitivno delo za naše člane, vendar pa je nekaj besed in misli, ki so se tam izražale, za nas velike važnosti in gotovo vrednih, da jih izvedo tudi naši člani. Pred vsem smo pač lahko po pravici po-

nosni, da se naši prijatelji — oni nas imenujejo „Gegner“ — nasprotnike — po komaj enomesečnem obstanku podružnice že z nami ukvarjajo, saj je to za nas le dokaz, da hodimo pravo pot. Ko se je n. pr. tu ustanovila skupina „Reichsbund deutscher Eisenbahner“ so naši prijatelji molčali, seveda sedaj pa gre proti Slovincem, in tu pač ni več moči molčati, to si pač morajo privoščiti. Toda popečajmo se nekoliko z izvajanjem sodruha Klengelna. Samo nekoliko, saj ni možno tu na vse odgovoriti, to bomo storili na zborovanju, katero nameravamo sklicati v kratkem, obširneje, in prosimo že danes naše člane, da agitirajo za to zborovanje ter nam sporočijo takoj eventuelne druge želje, o katerih naj bi se še obravnavalo. Nekaj smo jih že prejeli. Imenovali so nas odpadnike, v eni sapi pa zatrjevali, da nismo bili nikdar njihovi zanesljivi privrženci in da ljudi, ki niso iz političnega prepričanja pri organizaciji, sploh ne morejo rabiti in jih tudi ni škoda. Kajti mi smo baje, tako trdijo, privrženci meščanskih političnih strank. Pač slabo poznate naš program gospoda! Mi kot strokovna organizacija nismo privrženci ne ene ne druge stranke, ker to po našem mnenju strokovna organizacija nikdar biti ne more, kajti politične stranke danes tako hitro vzrastejo in zopet razpadejo, da bi bilo pač preveč nevarno zidati na to podlago. Mi smo slovenski železničarji, ki se organiziramo na narodni podlagi, ki stremimo kot železničarji za istimi cilji kot vi, ne da bi pri tem morali zatajiti svoj materni jezik, ki hočemo ravno tudi slovenskemu železničarju izvajati boljši kosček kruha, kakor ga ima uboga para sedaj, ko ga vsak, kdor ima čas, izpodriva in zatira na lastni mu zemlji. Kot take nas popolnoma po krivici smatrate za svoje nasprotnike, ker smo v stanovskih vprašanjih vedno pripravljeni vam nuditi svojo roko, katero danes še prevzetno odklanjate, toda zapomniti si morate, da pride čas, ko boste še prosili za našo pomoč! Sami namreč priznavate, kakor je izvajal sodrug Topf, da je v Mariboru izmed 4000 delavcev organiziranih komaj 2000 in politično organiziranih komaj 1000, med tem ko je izmed 700 uslužbencev na glavnem kolodvoru v vaši organizaciji komaj ena petina! Kdo pa je tega kriv! Morda mi, ki smo se še le komaj porodili? Ako tedaj organiziramo one, ki jih vi sploh niste nikdar imeli, smo vaši nasprotniki, katere treba pobijati! Pač smešno! Ampak nekaj resnice je na tem, namreč, da so bili v vaši organizaciji od nekaj Slovinci najboljši delavci, ker imajo le ti sploh pravi čut za organizacijo in pozitivno delo, da ste jih pa s svojim postopanjem sami počasi izrinili, saj pri vas je težko najti obstanka za onega, ki ne prisega brezpozorno na internacionalizem.

Naravnost izborna reklamo je pa delal govornik za našo podružnico s tem, da je pripovedoval, da dajemo podpore za porode, za selitve, sploh v vseh mogočih slučajih. Da bi le res bilo! Radi bi jih že dali, ako bi mogli. Ampak res je pa gotovo eno, da je naš denar namenjen v prvi vrsti le članom, da se ne pustimo za naše delo dobro plačati in denarja ne uporabljamo v politične svrhe in remuneracije naših funkcijonarjev, ampak skušamo v skrajni sili priskočiti, kolikor nam skromna sredstva pripuščajo, tu in tam na pomoč, med tem ko pri vas, kakor sami med vrstami priznavate, pride politična zanesljivost najprej in potreba še le potem v poštev. Tedaj tudi to je zopet le dobra stran naše organizacije. Predbacivalo se nam je tudi, da gremo z nemškonacionalnim „Reichsbundom“ roko v roki na pogibelj socialnodemokratske organizacije. Tu ste se pač malo zmotili. Izjavljamo pa, da se v stanovskih vprašanjih radi zvežemo z vsakim železničarjem, samo da to dosežemo, za čemer stremimo, toda do sedaj o tem pač ni bilo še govora in ga morda še dolgo ne bo. Dozdeva se pa nam, da se čutite, odkar je koalicijski z uradniškim društvom razpadla, nekoliko osamljene; temu ste pa krivi sami in vaša prešernost. Z eno besedo, vaša organizacija vsepovsod nazaduje, in ako mi v naši organizaciji zbiramo naše rojake, ki so že davno ali morda tudi v zadnjem času zapustili vaš prapor, ne delamo s tem gotovo ničesar, kar bi opravičevalo vaše napade. Vse drugo ob priliki javno! Vi slovenski železničarji pa, upamo, da veste, pri čem ste in boste tudi vedeli, kaj vam je storiti!

zjž. — Podružnica Maribor vlnudno vabi na shod, ki se vrši v nedeljo, dne 3. julija, ob 3. uri popoldne na verandi Narodnega doma v Mariboru po sledečem dnevnem redu:

1) Nekoliko odgovora na zborovanje

socijalnodemokratskih železničarjev dne 20. majnika t. l. pri „belem Zajcu“:

2) Naš program:

3) Slučajni predlogi.

Na ta shod imajo poleg članov pristop vsi slovenski železničarji, ki se kot taki legitimirajo. Odbor.

zjž. — Povsod zapostavljeni. Od vseh strani dobivamo pritožbe od slovenskih železničarjev, kako se zapostavljajo in zaničujejo v službi ali ne samo to, temveč kako jih tudi šikanirajo. Ne pa, mogoče, da so to ravno naši člani, ker za te že preskrbimo, da imajo pokoj, ako se zljubi kakemu sodrugu spustiti svoj žolč na kakem našem članu, ampak to se godi železničarjem, ki so celo člani socialnodemokratske organizacije. Da ti sodrugi gredo celo tako daleč v njihovem vsakdanjem bratstvu, da celo svoje nemške člane, ki se nočejo kazati kot zagrizeni nasprotniki Slovincem, zatirajo in preganjajo. Poglejmo zadevo Gesam v Gorici Krobatu v Trstu. Zdaj pa se pojavil na pozorišču neki nadspovednik Schnabl. Temu je pridelen neki spovednik Škokovac, in ker je Schnabl tega preveč izrabljal in šikaniral, se je Škokovac proti njemu pritožil in je bil Škokovac nato pridelen drugi partiji. No, stem pa vendar ni dosegel zaželenega pokoja, kajti Schnabl je bil precej pri svojem delu, šel je hujskat od enega do drugega nadspovednika gotovo da bi tega reveža tudi drugi preganjali. In zagrozil mu je: „Zagotovim vas, da ne boste imeli prijetno pri nobeni partiji“. In sadovi te grožnje se že vidi. Njegov sedanjí vlakovodja je mnenja, da mora res ubogati mojstra šikan, Schnabla, in da lahko šikanira tudi on tega spovednika na vse strani. Treba je, da pokažemo počasi vso tisto internacionalno enakost in bratstvo v pravi luči, morda dobe potem sodrugi boljši pojem o socialnem vprašanju.

zjž. — Južna železnica. Za načelnika na južnem kolodvoru v Trstu je imenovan gospod inšpektor Zbona. Poznan je kot pravičen uradnik, radi tega pozdravljamo tudi mi njegovo imenovanje načelnikom najsrčneje v nadi, da bode tudi kot načelnik vsestransko pravičen.

zjž. — Ponesrečil. Pred kratkim je ponesrečil pri poreškem skladišču na državnem kolodvoru v Trstu skladiščni delavec Dajčič pri nakladanju lesenih tramov in je potem tudi umrl. Da je pri takem delu marsikdaj neposredni vzrok nepotrebno priganjanje delavcev s strani neveselih komandantov, je le predobro znano. Kakor se govori, je tudi tukaj vplivalo prav nepotrebno priganjanje s strani skladiščnega mojstra Počivavška, ki delavce nikdar ne pusti mirno delati, ampak jih po nepotrebnem sekira, tako da bi opravičilo delo sami boljši. Pri vsaki malenkosti preti z inšpektorjem, in to res označuje tega mojstra vseh mojstrov. Najsrčnejša želja delavcev je, da bi tega človeka odstavili od tega mesta. Ta dan to je bilo 5. junija, je imel ponesrečeni delavec Dajčič dosti drugega dela in bi mu ne bilo treba iti prekladat tramov. In posebno pri deževnem vremenu, kakor je bilo takrat, je to podvojeno nevarno delo. Moral je celo na vagon, in akoravno so dela ci rekli, naj se deneta dva trama počez, je mojster Počivavšek rekel, da to ni treba, in naj kar mečejo trame z velikega vagona na mali vagon poreške železnice. Pri tem je eden delavcev slabo prijel tram in tram je udaril ubogega Dajčiča na prsi in ga vrgel na tla. Pri tem je padel z vagona na glavo in si prebil črepinjo. To je žalostna zgodovina železniške službe, in le premnogokrat so pri tem vzrok brezvestni priganjači, ki se hočejo stem prikupiti svojim predstojnikom. Ako omenimo, da prekladajo vsak dan po 24 vagonov, potem se je čuditi, da se ne zgodi več takih nesreč. Da se pa pobije vsak trenutek kak delavec to je pa na dnevnem redu.

zjž. — Špijonaža. Neki skladiščni delavec na državnem kolodvoru, Tomažič po imenu, je obolel in ostal doma. Stanuje na Opčinah. V velikih skrbih za tega delavca je poslal skladiščni mojster Frühwirth nekega nočnega čuvaja, Propsta, rodom Nemca, in to na svoje stroške, da naj gre gledat na Opčine, ali je ta delavec res bolan. Ko je prišel zopet na delo, mu pravi skladiščni mojster: Idite delat, kamor hočete. Frühwirth je rekel, da bode šel k inšpektorju, in to je tega Nemca Propsta tako veselilo, da je z rokami ploskal. Prav po nemško — internacionalno. Potem naj pa še kdo pravi, da so internacionalni socialni demokrati slabi zastopniki proletarijata.

zjž. — Zakaj so uradni dokumenti. Neki ogibalni čuvaj, Sosič Josip po imenu

postaja Herpelje, je iz maščevanja hotel škoditi drugemu železničarju. Dobil je v roke službeno knjigo (raport), na kak način, nam ni znano, in jo nesel k nekemu kmetu Jožetu Babiču, bivšemu kandidatu za dež. volitve. Kaj je stem hotel opraviti, nam ni znano, menda pa, da bi pottom tega kmeta zatožil njenemu neprijetnega souslužbenca. Res imenitna stvar. Nas bi le zanimalo, kako je prišel on do službene knjige?

zjž. — Razsulo v socialni demokraciji. Dolgo časa je pokalo in pokalo, nazadnje se je pa le podrla, namreč pri II. skupini socialdemokratskih železničarjev v Trstu. Dunajska centrala je namreč odstavila sodruga Zupančiča, penzioniranega pisarniškega slugo c. kr. državne železnice, od predsedstva skupine in to po posredovanju strokovnega tajnika Jožeta Kopača. Obenem pa je dunajska centrala tudi ukrenila, da smejo člani skupine plačevati svoje društvene prispevke edino le strokovnemu tajništvu, oziroma po centrali legitimiranim inkasantom. Vse to skupaj je povzročilo velik vihar v skupini, ki je prišel do popolnega izbruha v soboto zvečer na shodu, ki ga je sklical skupinski odbor, kateri se je proglasil solidarnim z odstavljenim predsednikom in tudi v celoti odstopil. Shodu je predsedoval Zupančič sam, ki je neusmiljeno tolkel po centrali in strovnem tajniku Kopaču. Bilo je takih očitaj, da so se poslušalci kar sramovali, da so člani take organizacije. Očitale se je nerealno denarno poslovanje, da, naravnost sleparstvo in goljufija, izrabljanje v osebne namene itd. in vsakogar, ki je skušal braniti centralo in Kopača, so naravnost prepili. Očitaj, ki so padala n. pr. na slovo dr. Šolarja, ne maramo ponavljati, vsekakor pa so bila taka, da mu niso bila prav preveč všeč. In ravno tako so se tudi očitale tajniku Kopaču stvari, katere je naravnost težko verjeti, ker so take, da bi se moral Kopač pogrezni sramote v zemljo, ako bi bile resnične. Očitanja so se sicer izrekla javno, saj je bil shod javen, a odgovornost le rajši prepustimo sodrugu Zupančiču in drugim sodrugom, naj jih oni zagovarjajo, kajti ako imata dr. Šolar in Kopač le količikaj časti v sebi, in ako očitanja ne odgovarjajo resnici, morata iskati zadoščanja v javnosti. Počakali bomo torej dotedaj, da poteče rok, potem pa pridemo z očitaji na dan. Shod je seveda zahteval odstranitev Kopača kot strokovnega tajnika železničarjev, izreki mu nezaupnico, izrekel pa je zaupnico odstavljene predsedniku skupine sodrugu Zupančiču in odboru. Nato je bil soglasno sprejet sklep, da se ustavi plačevanje članarine, dokler se centrala ne uklone zahtevam skupine. Značilno pri celi stvari pa je, da je sodrug Zupančič dasiravno rodom Slovenec in dasiravno je večina članov skupine slovenske narodnosti, otvoril shod in sploh govoril nemško in da se prihodnji sestanek sklicuje v sedež tržaških hajlovcev, v nemško nacionalno društvo „Eintracht“ v ulici Coroneo. Kakor vse kaže, imajo tu nemški nacionalci svoje kremplje vmes. Če pa je to resnica, potem upamo, da bodo vsaj oni člani razpadle skupine ki se vsaj količikaj še čutijo Slovence, vedeli kaj jim je storiti. Splošno pa pravimo: ta shod je bil začetek konca socialnodemokratske železničarske organizacije v Trstu.

zjž. — Iz Dutovelj nam pišejo: Za uspešno nadaljnje delovanje naše podružnice je nujno potrebno, da se v čim najkrajšem času skliče iz eden občni zbor podružnice s sledečim dnevnim redom: 1. Izpolnitev podružničnega odbora. 2. Razmere čuvajev. 3. Razmere prožnih delavcev. 4. Slučajnosti. Tako upamo, da bo podružnica ne samo nadaljevala svoje dosedanje delo, temveč tudi od dne do dne dosegala vedno lepše uspehe.

zjž. — Z Opčin nam prihajajo tako čudna poročila, da jih ne moremo objaviti, kajti ako bi hoteli vse to popisati, kar se dogaja na Opčinah, bi morali porabiti ves naš list samo za Opčine, ali pravzaprav za ono štiripresedno deteljico: Golnar, Končič, Metlika in Škalar. Ne maramo se vtikati v osebne stvari, zato tudi omenjenemu Golnarju samo iz lepa svetujemo, da naj si le sam izraša svojo vest vsaj za kakih 10 let nazaj in če to stori, smo prepričani, da bo postal ves drug mož. Kdor namreč sam svojih napak ne more popraviti, pač ni sposoben, da bi poučeval druge. Ali kakor smo že rekli, ne maramo posegati dalje, ker upamo, da bo tudi to zadostovalo; če pa ne bi, se pa morda le popeljemo z Golnarjem enkrat tja gor do sv. Lucije in se tam nekoliko pozabavamo. Toliko temu perscu one štiripresedne deteljice. V ostalo „žlah to“, ki se tako

skrbno skriva, pa posvetimo ob priliki, ako bo potrebno. Svetujemo edino le še načelniku na Opčinah, naj se tupatam nekoliko pobavi s tem sršenjim gnezdom, kajti ako mi pošteno podrezamo vanje, bo marsikdo opikan.

zjž. — Podružnica „Dutovlje“. V Dutovljah se je vršil v nedeljo, dne 19. t. m., sestanek železničarjev, katerega se je udeležil tudi zastopnik centrale iz Trsta, ki nam je pojasnil marsikaj potrebnega, nas poučil v marsičem, in kar je največ, nam pojasnil pomen složenega delovanja centrale in podružnic. Tako složno delovanje je največjega pomena posebno v takih važnih vprašanjih, kakoršno je treba rešiti sedaj, ko gre za dve najbolj zatirani kategoriji železničarjev — čuvaje in prožnih delavcev. Te dve kategoriji ste bili v resnici dosedaj najzapuščenejši, in le od nas vseh je odvisno, ali ju bo sploh mogoče kdaj rešiti iz tega pravega suženjstva. Zato pa je tudi tembolj naša dolžnost, da se oklenemo čim tesneje naše Z. J. Ž., katera je edina pokazala, da ne išče od nas nikakih interesov, pač da ima pošteno in resnično voljo nam pomagati. Tovariši železničarji, ali se bomo res še nadalje držali vsak svoje strehe in se ne bomo zanimali za društveno življenje! Ako nas je združila usoda, da moramo skupno prenašati jarem, ki nas vse žali, ali ne bomo tudi toliko pametni, da se vsi do zadnjega moža združimo in z združenimi močmi delujemo eden za vse, vsi za enega, da si naš trdi jarem kolikor mogoče zlažšamo. Ne bodimo nezaupni drug do drugega! Ne, tovariši, naša dolžnost je, da se moramo prav tako, kakor se moramo vsi brez izjeme boriti za svoj grenki kosček kruha, tudi vsi brez izjeme združiti v eno močno verigo, ki bo objemala nas vse. Združeni potem z našimi severnimi brati Čehi bomo tvorili močno armado železničarjev, ki bo vedno pripravljena stopiti v vsak boj za naše skupne pa tudi posamične koristi. V združenju je moč, in če store vsi slovenski železničarji svojo dolžnost, bo kmalu naša Z. J. Ž. tako močna, da bo imponirala vsem našim sovražnikom!

zjž. — Iz Kanala. Slučajno sem dobil v roke list „Železničar“, št. 12, v katerem čitam dopis iz Kanala, kjer se je spril neki sodrug na mojo osebo in na tovariša Valesa. Mene je sploh, če ima kaj soli v glavi, pohvalil kot blagajnika naše podružnice, da agitiram in ljudstvo vabim za pristop, kar je tudi prav. Ali kar je vaših sodrugov, ni treba nobene agitacije, saj so sami izprevideli in se priglasili k naši organizaciji. Kar se pa godi v vašem taboru, pa sami vest, še predobro. Dopisnik pravi, da bomo počili, kakor sita žaba, ali ubogo človeče naj pomisli, da se je njemu in njegovim sodrugom to že zgodilo s Kopačem vred. Nadalje očita meni in tovarišu Valesu nekaj radi nekakega podrepnika, za kar ga pa še čaka primeren odgovor.

Povem vam, da se niste spravili na pravega, ko ste z čeli z menoj, kajti ne maram se prepirati s takimi ničvredneži. Povem vam, da imate maslo na glavi in se solnce bojite. In drug krat prosim podpis, da bom vedel, s kom imam opraviti, in ako ste pošteni, mislim, da se tudi ne boste bali podpisati svojih dopisov, če ne vam pa ostane na čelu pečat lažljivosti. Za danes naj bo to dovolj, prehodničkaj več. Pridite le s podpisom na dan. S tovarišem pozdravom. — Ivan Rustja z dar pri c. kr. državni železnici in blagajnik podružnice Z. J. Ž. Kanal.

Domače vesti.

d. — Nekoliko odgovora. V par številkah „Železničarja“ so skušali socialdemokrati odgovarjati na razna izvajanja našega lista, ki so bila naperjena proti socialni demokraciji in specialno tudi proti delovanju socialdemokratskega železničarskega strokovnega tajnika Josipa Kopača kot takega. Uredništvo „Železničarja“ je svoj odgovor razdelilo v 15 točk. Prve štiri točke ter 11. 12. in 15. je namestnilo „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“, zato tudi tu ne prihajajo v poštev. Ne vemo namreč, ali je uredništvo „Železničarja“ res tako nepoučno v celi stvari, ali pa se hoče le kazati kot tako, dejstvo je namreč, da ne razlikuje N. D. O. od Z. J. Ž., dasiravno nima N. D. O. kot taka prav nikakega stika s popolnoma samostojnim društvom Z. J. Ž., kakor ga tudi nima socialnodemokratska železničarska organizacija z drugimi njihovimi delavskimi strokovnimi organizacijami, dasiravno imajo svoje lokale v isti hiši. Z. J. Ž. ima tudi za svoje objave v „Narodnem delavcu“

svoje lastno uredništvo in odklanja N. D. O. vso odgovornost za te objave, kakor nasprotno Z. J. Ž. za objave N. D. O. Konstatirano bodi tudi, da strokovno tajništvo N. D. O. nima nikakega posla z Z. J. Ž., ki ima svoje lastno tajništvo. Toliko smo hoteli pripomniti v tem oziru, da bo umljivo vsakomur, zakaj ne odgovorjamo na „Železničarjeve“ napade na Z. J. Ž. — „Železničar očita N. D. O., da ni nepolitična in nestrankska, da je privesek politične stranke, ter pravi, da tiče narodni delavci globoko v strankarstvu tržaškega narodnjstva, češ ker so „njihove korifeje (celo njihov voditelj dr. Mandić) obenem odbor-niki narodnjaško-purgarskega političnega društva „Edinost“ in narobe prvaki tržaške meščanske politike (dr. Rybář in drugi) nastopajo kot „tovariši“ pri vseh prireditvah in nastopih N. D. O.“ — „Železničar“, ako je le količkaj nepristranski, bo menda vendar priznal tudi delavcu, ki ni socialnodemokratskega prepričanja, svobodo mišljenja in ako to, potem tudi pravico političnega prepričanja, pravico narodnega političnega prepričanja. Ako se ali oni član strokovne, sicer na narodnem stališču stoječe, ne pa v kako slovensko politično strankarstvo se vtikajoče N. D. O. v svojih osebnih političnostrankarskih nazorih strinja z nazoru političnega društva „Edinosti“ mu mora biti vendar prosto, da je, če hoče biti, kot prost državljani pristav političnega društva „Edinosti“, kar pa gotovo z njegovim učenjem v N. D. O. nima opraviti prav nič, ravno tako ne, kakor ne briga N. D. O. prav nič, ako je ta ali njen član nasprotnik političnega društva „Edinosti“. Mogoče je ali pa tudi ne, da se večina članov N. D. O. v Trstu strinja z narodno politiko političnega društva „Edinosti“ v splošnem, gotovo pa ga ni najti v Trstu niti enega slovenskega delavca, da bi se strinjal s politiko tega političnega društva, ako bi se ta politika pokazala ali protinarodna ali pa protidelavska. Da pa se N. D. O. v Trstu v slučaju potrebe obrača na poslance, izvolene na program polit. društva „Edinosti“, je pač umljivo, saj se sedaj nima obrniti na koga drugega, in če ti poslanci dosežejo kaj za delavstvo, jim menda vendar ne bo niti delavstvo niti N. D. O. tega štela v zlo in to tem manj, ker nima politično društvo „Edinost“ niti najmanjše pravice, zato zahtevati kakih kompenzacij od N. D. O., in mu jih N. D. O. tudi ne bo nikdar koncedirala, ker mu jih kot nepolitično društvo niti ne more niti ne sme niti — noče. Kdor hoče umeti ta položaj N. D. O. v Trstu napram političnemu društvu „Edinosti“, bo pač lahko tudi izpoznal, kako neutemeljene so trditve „Železničarja“, da naj bi bila N. D. O. privesek kake politične stranke. In na vse to se „Železničar“ zateka k listu „Edinosti“, češ da ni hotela sprejemati dopisov N. D. O. na svojo odgovornost, temveč jih je priobčevala le kot dopise strokovnega tajnika N. D. O. Godspodje pri „Železničarju“ morajo pač biti udarjeni s slepoto, ako ne uvidijo, da prav s tem pobijajo sami svojo prejšnjo trditev. Ako bi bila N. D. O. zvezana, in celo tako ozko zvezana s političnim društvom „Edinostjo“, kakor je trdil „Železničar“ par vrstic prej, potem bi se pač „Edinost“ ne pomisljala priobčevati objav N. D. O. pod svojo firmo. Kdor količkaj logično misli, bi pač tu sklepal nekoliko drugače, morda ravno nasprotno, in bi se gotovo ne vstel. Ako nadalje smatra „Železničar“ nastop N. D. O. v slučaju letošnjih volitev v okrajno bolniško blagajno za budalost strokovnega tajnika N. D. O., bilo mu; gotovo pa to ni bila večja budalost, kakor pa je bila budalost tistih socialnih demokratov, ki so ravno v slučaju teh volitev strahovito kričali in pretili s tožbami, pa so le pustili potem poteči rok za tožbo in si s tem sami pritislili na čelo sramotni znak potvarjevalcev volitev — **Dopalcev glasov, sleparjev, goljufov.** — Da bi odgovarjali na osebne napade v „Železničarju“, ne, ta častni posel prepuščamo „Železničarju“. Ako kritiziramo, ako je naša kritika tuptam tudi ostra, vendar na ne bomo šli nikdar nikomur preobračati želodca, da bi kazali ljudem, kaj je do-tičnik jedel danes ali včeraj. Kaj takega je zmožen le človek, ki pač nima nobe-nega človeškega čuta v sebi. In da je takih ljudi najti med socialno demokracijo in celo na vodilnih mestih, je pač žalostno in kaže le, kako je vse njihovo kričanje o socializmu le prazno frazerstvo, le „za opseniti prostoto“. Ljudje, ki drugemu očitajo košček kruha, naj bi skrbeli tisočim za kruh! Humberg! — Končno naj še pri-pomnimo, da N. D. O. nikakor ni odgo-

vorna za politiko dr. Rybářevo, niti dr. Rybář N. D. O. za svojo politiko, ker ga N. D. O. ni volila, pač pa svojim volilcem. Ako je torej, kakor pravi „Železničar“ dobesedno, „tovariši dr. Rybář nahuili v državnem zboru češke narodne delavce, debele prijatelje tržaške N. D. O.“, jih je nahuil kot poslanec svojih volilcev, ne pa kot član N. D. O. in ne v njenem imenu, vsled česar tudi ne odgovarja N. D. O. za to hrulacijo niti nima pravice zahtevati od koga odgovora zanj, kakor menda tudi nima ena ali druga tržaška socialnodemokratska strokovna organizacija kot taka pravice klicati na odgovor kakega socialnodemokratskega poslanca na odgo-vor za njegovo pol. delovanje. Na očitane, da se je N. D. O. ob priliki volitev v okrajno bolniško blagajno zvezala s Pagni-nijanci, odgovorjamo, da je to podla laž. Da pa je imela N. D. O. enake tiskovine kakor Pagninijanci, je pač umevno, ker so se tiskovine tiskale v isti tiskarni in tiskarna gotovo ne bo dala sestavljati no-vega stavka ako stavek že stoji in ni treba besedila prav nič izpreminjati. In besedilo je bilo prav tako tudi na socialnomo-kratskih tiskovinah. Da so pri takih stvar-eh enake tiskovine včasih celo prav na mestu, nam bo priznal morda celo „Že-lezničar“. Pripomnimo naj le še, da smo o tem očitaniu izvedeli šele danes, dne 21. t. m., iz „Železničarja“. Toliko torej v odgovor na napade v „Železničarju“. Pi-sali smo odkrito, brez pridržka, in človek, komur samemu laž in hinavstvo ni všlo že v kri in dušo, bo tudi vzel ta odgovor za tak, kakor je res, — resničen. Ako ljudje pri „Železničarju“ niso taki, potem je seveda bila vsaka beseda odveč. Upajmo torej, da ni bila!

d — Kdo je ušivec? V prosti luki je neki kapo, priganjač vseh priganjačev, kateremu so svoj čas pokazali vrata iz proste luke, ker je baje vse prerad imel prazno majolico pred seboj, neki Sossich, ki se sedaj, ko je zopet v službi v prosti luki, misli na ta način prilizniti svojim „višjim“, da na nesramen način priganja in šikanira delavstvo. Poleg tega pa ima ta priganjač še lepo navado, da slovensko delavstvo zmerja z „ušivci“. Povemo torej kar naravnost temu širokoustnežu, da mu bomo temeljito zamašili njegova umešana usta in ga tako pošteno okrtali, da bo pomnil, kdaj in koga je zmerjal z ušivcem. In potem naj še hodi okrog kapov in jih nagovarja, da naj vzamejo za delo čim najmanj ljudi in naj tiste bolj priganjajo. Sossich, mera je polna in če le vrug ni, ne boš dolgo več priganjal in in zmerjal po prosti luki!

d — Delavsko gibanje v prosti luki. V četrtek zvečer se je vršil v dvo-rani N. D. O. v ul. Lavatoio obilno obiskan shod delavstva iz proste luke, na katerem je bil razgovor o stanju, v katerem se sedaj nahaja rešitev znanih zahtev usluž-bencev c. kr. javnih skladišč. Shod je otvoril strokovni tajnik N. D. O., nato pa je poročal tov. dr. Mandić. V zadnjih dneh so namreč socialni demokrati začeli na vse kriplje mešati po prosti luki in be-gati delavstvo, češ da z vloženo spomenico ne bo nič, da je treba kar pretrgati po-gajanja s trgovskim in finančnim mini-stratom, sestaviti novo spomenico in po-tem dati ministru kratak rok za rešitev ter takoj zagroziti s skrajnimi sredstvi. Slovenskemu delavstvu je znano, v kakem štadiju se sedaj nahaja cela zadeva, da je na željo N. D. O. posredovala pri obeh ministrstvih „Zveza južnih Slovanov“ in da je zlasti trgovski minister najtrdnješe obljubil, da bo rešil celo zadevo takoj, ko bo končana proračunska razprava v držav-nem zboru. Slovensko delavstvo je že iz-vedelo to na sestanku, ki ga je sklicala N. D. O. prošli teden in tudi dobro ve, da se torej stvar ne bo več zavlekla, kajti proračunska razprava bo kmalu končana, tako da je z vso gotovostjo pričakovati rešitve zadnji čas v drugi polovici meseca julija. Zato pa bi bilo tudi naravnost blazno, ako bi delavstvo sedaj, ko je rešitev tako blizu, pretrgalo pogajanja z minist-rstvom in vložilo novo spomenico (Splošno odobranje!) Slovensko delavstvo ostane pri stari spomenici in počaka rešitve, ki pride torej najdalje v tleh tednih. Uvideli so to tudi socialni demokrati, kajti na njihovem tozadevnem shodu je propadel predlog, da naj se pogajanja pretrgajo in sestavi nova spomenica, ker so tudi pri njih zmagali zmernejši, pametnejši elementi. Slovensko delavstvo torej počaka do konca proračunske razprave, ko je obljubljena rešitev spomenice, pa naj bo potem ta rešitev kakršnakoli. Ako bo rešitev ugodna, je prav, če pa bo ministru vkljub temu, da se je za zahteve delavstva izjavila in jih pripoznala kot upravičene uprava c. kr.

javnih skladišč, da jih je priporočal tržaški namestnik in je celo sam trgovski mini-ster izjavil, da jih prizna za upravičene, odklonilo spomenico, potem bo pa sloven-sko delavstvo že vedelo, kaj mu je storiti in tedaj bo, če bo treba, tudi slovensko delavstvo poseglo po najskrajnejših sred-stvih, da obvaruje svoje koristi. V tem slučaju bo postopalo popolnoma solidarno z drugim delavstvom. Iz postopanja social-nih demokratov, vsaj nekega dela izmed njih, pa je razvidno, da jim ni za koristi delavstva, temveč edino le za njihove strankarske koristi. In potem pridejo ti ljudje in zmerjajo drugo delavstvo s kru-mirji, ako noče z njimi vred delati takih neumnosti, kakoršno so nameravali storiti sedaj, ko so komaj 14 dni pred rešitvijo cele zadeve hoteli pretrgati vsa pogajanja. Po njihovem je pač vsak tisti krumir, ki noče slediti njihovim neumnostim, ne pa tisti, ki dela proti koristim delavstva. V tem slučaju pa je edino le v korist delav-stvu, ako se počaka rešitve stare spome-nice, ki mora priti v najkrajšem času. Sprejela se je z ozirom nato sledeča re-solucija:

„Na shodu dne 23. junija 1910 zbrani uslužbenci c. kr. javnih skladišč jemljejo naznanje poročilo skupinskega odbora in zastopstva N. D. O. o položaju sedanjega gibanja uslužbencev c. kr. javnih skladišč v zvezi s spomenico, svoječasno vloženo pri upravi c. kr. javnih skladišč

o d o b r u j e j o k o r a k e, k i j i h j e N. D. O. storila dosedaj na pristojnih mestih; n a l a g a j o s k u p i n s k e m u o d b o r u i n s t r o k o v n e m u t a j n i š t v u N. D. O., n a j p o - s p e š i z v s e m i m o ž n i m i s r e d s t v i i n č i m o d l o č n e j š e č i m h i t r e j š o r e š i t e v s p o m e n i c e t e r o d l a g a j o z o z i r o m n a i z j a v o t r g o - v i n s k e g a m i n i s t r a t v a u k r e p o s k r a j n i h k o - r a k i h v d o s e g o s v o j i h u p r a v i č e n i h z a h t e v d o z a v r š i t v e p r o r a č u n s k e r a z p r a v e v d r - ž a v n e m z b o r u.“

Resolucija je bila sprejeta soglasno in se izročila upravi c. kr. javnih skladišč in „Zvezi južnih Slovanov“, da jo vroči trgovskemu in finančnemu ministru. — Ko se je nato razpravljalo o nekaterih notranjeorganizacijskih stvareh, se je za-ključil ta tako dobro uspel shod.

d — Izkoriščevalci delavstva. Na cesti od sv. Ane proti Žavljam ima dela v najemu neka trdka Andriossi & Parmeggiani. Pri delu je zaposlenih večje število slovenskih delavcev, ki so pa res pravi mučeniki. Plačujejo jih naravnost sramotno slabo, dajejo jim celo samo po K 230 za deseturno delo na dan, zraven pa jih še psujejo. Zlasti se v tem odlikuje delovodja neki Ziccardi. Stvar je šla celo tako daleč, da so odpustili nekega boljšega slovenskega delavca, ker se je potegnil za ostale slovenske delavce. Sploh se čujejo o tem delu zelo čudne stvari. Zid da se dela s samim preperelim kamenjem, tupa-tam celo tanjši, kakor bi moral biti; kedar je navzoč inženir, ki ima nadzorstvo nad celim delom, se dela drugače, kakor pa tedaj, ko ga ni zraven, z drugače priprav-lenim materialom, kakor pa sicer, itd. Treba bi bilo torej, da se pristojni fak-torji nekoliko resneje pobrigajo za te cestne stavbe. In poleg tega potem še tako izrabljajo delavstva, da že res presega vse meje. Tu delavec pač ni družega, ka-kor tovarna živina, ki se mora mučiti na pol zastonj, samo da si podjetnik polni žepe. Kaj takega seveda ne vidi nihče, dočim je takoj cela vrsta oblasti-tu, ako človek ošvrkne konja z bičem. Človek je pač manj vreden, kakor živina, tega se pač drži ta gospoda!

d — Opozarjamo na zanimive članke o polomu v tržaški socialni demokraciji, priobčene pod rubriko Z. J. Ž. in na uvodnem mestu.

d — I. vrsta veselica skupine N. D. O. — „Lloyd“ v nedeljo, dne 26. t. m., se vrši po sledečem sporedu: Zbirališče pred gostilno „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu ob 3. uri pop. Točno ob 3. in pol odhod z društveno zastavo in godbo na čelu na veselični prostor. Začetek veselice ob 4^{1/2}. Spored pevskim in god-banim točkam: 1. Jenko: „Napej“, svira godba. 2. V. Krk: „Pogovor z domom“, mešan zbor. 3. a) „Junaki na dom“, b) „Venec narodnih pesmi“, godba. 4. I. pl. Zajc: „Poputnica Nikole Jurišića“, moški zbor. 5. „Banovci“, godba. 6. a. H. Volarič: „Divja roža“, b) F. S. Vilhar: „Lipa“. 7. „Hej Slovani“, godba. 8. Dr. Ipavec: „Naše gore“, mešan zbor. 9. G. B. Parma: „Liepa naša domovina“, godba. 10. G. B. Parma: „Mladi vojaki“, godba. 11. „Kateri bo?“ veselo-gra v enem dejanju. 12. F. Majcen: „Se en valček“, godba. Po končanem sporedu: ples in prosta zabava. Vstopnina k veselici

40 stot. za osebo. Vsak plesni komad 10 st. Za slučaj slabega vremena se vese-lica prenese na nedoločen čas.

d — Izlet v Pulo priredi tržaška N. D. O. v nedeljo, dne 31. julija t. l., da vrne tako poset pulske N. R. O. ob priliki razvite zastave N. D. O. v Trstu. Sesta-vil se je poseben izletni odbor, ki bo vo-dil vsa pripravljajla dela. Natančnejše v prihodnjih številkah našega lista in dnev-nem časopisu.

d — Mestna plinarna (gas). Koli-kor toliko vpliva so le imeli shodi plinar-niškega delavstva, kajti do danes še ni prišel pred mestni svet tržaški oni fa-mozni načrt ravnatelja mestne plinarne Sospisia v zadevi pogodbe s „Kranjsko industrijsko družbo“ v Škedenju za oddajo 10 milijonov kubičnih metrov plina mestni plinarni. Ne upajo se gospodje prav na dan s tem načrtom, kajti biti jim pač ne more vseeno, ali bo potem mestna plinarna sploh še delala ali pa ne. **Delavstvo je solidarno in je pripravljeno, da tudi z najskrajnejšimi sredstvi varuje svojo eksis-tenco.** Zato pa tudi ta strah pred načrtom, zato tudi ni prišel načrt na dnevni red ponedeljkove seje. Vendar pa se je v tej seji zgodilo nekaj, kar kaže, koliko pojma ima kamoristična večina tržaškega mestnega sveta za take velevažne stvari, ki so za delavstvo naravnost življenjskega pomena, obenem pa tudi največjega po-mena za splošnost. Ko je socialnomo-kratski mestni svetnik dr. Puecher stavil nujni predlog, da naj se besedilo pogodbe, ki naj bi se sklenila med mestno občino in „Kranjsko industrijsko družbo“ pomno-žilo, da bi tako dobil to pogodbo vsaj vsak mestni svetnik v roke, da bi jo vsaj mestni svetniki poznali natančnejše in bi se potem stvar razpravljala v mestnem občin-skem svetu, od vse slavne kamore ni nihče govoril proti temu predlogu, a glasovala je celotno proti temu gotovo umestnemu predlogu. Za predlog so glasovali le slovenski in socialnomo-kratski mestni svetniki, vsled česar seveda ni bil sprejet. Večina je to-rej pokazala, da hoče tu nekaj šušmariti, ker se celo boji, da ne bi vsi mestni ob-činski svetniki vedeli, kaj hoče izkupati. Prokletu mora biti stvar malo vredna, če ne upajo njeno na dan!

d — Gospod župan, ali ste mož ali baba? Gospod župan, Vi ste odpo-slanstvu slovenskega delavstva v mestni plinarni obljubili na svoje poštenje, da bode te poskrbeli zato, da se bo pri tedaj predstoječem odpuščanju delavstva v me-stni plinarni postopalo popolnoma nepri-stransko, ali pa veste, kako delajo sedaj gotovi kaporioni v mestni plinarni? Med odpuščenimi delavci so bili tudi trije Slo-venci, ki so bili že po eno leto in več v mestni plinarni. Sedaj zopet vsak dan sprejemo po par delavcev nazaj, a to so sami Italijani, regnikoli. Sprejemajo jih v delu ponoči ob 9. uri, ali pa ob 4. uri zjutraj, da drugo delavstvo ne vidi tega, dočim pa slovenskih delavcev nikakor no-čejo vzeti nazaj. In ali veste, gospod žu-pan, da je glavni kapo Giurissich ošabno, kakor kak turški paša, izjavil, da nobeden delavec, ki je organiziran, ne bo več nazaj sprejet v plinarno? Gospod žu-pan, ako ste mož, ne pa baba, držite svojo dano besedo in napravite tu red, sicer ga bo napravilo delavstvo samo!

d — Med in mleko se po besedah socialnih demokratov pretaka za slovensko delavstvo v okrajni bolniški blagajni v Trstu, vse pravice ima tu slovenski delavec, kar jih le hoče, nihče ga ne prezira, pomagajo mu, kolikor le morejo. Tako pravijo seveda socialni demokrati, v res-nici pa je stvar precej drugačna. Evo slu-čaja! V sredo, dne 22. t. m., pride sloven-ski delavec k zdravniški viziti v zdravniško postajo okrajne bolniške blagajne v ulici dell'Istria. Postreznik ga vpraša, kak jezik govori, in ko mu delavec odgovori, da slovenski in za potrebo tudi nemško, mu postreznik pove, da ordinirajoči zdravnik, menda dr. Wulz, pač zna nekoliko slo-venski, ali da je boljše, ako morda govori nemško. Delavec je storil tako, a zdravnik ga nahuil, da mora znati italijan-sko, češ ker je že deset let v Trstu. Ko mu delavec odgovori, da se tam, kjer dela, govori samo slovensko in nemško, zroji zdravnik zopet nad njim, češ da je to le — zdivjaninacionalizem. „Pri-menise govorisamo italijan-sko“, je zarantail, ni nato niti preiskal bolnega delavca, mu zapisal neko zdravlilo in niti odgovoril ni več na delavčevo vprašanje, kateremu je postreznik potem rekel, da naj se zopet oglasi v dveh dneh. — Tako se torej dogaja bolnim slovenskim delavcem v okrajni bolniški blagajni v tistem času, ko izključno gospodarijo v njej

tisti socialni demokrati, ki se bahajo s svojo nepristranostjo, ki hočejo dati vsakemu narodu, kar mu gre. Hinavci, nesramni hinavci! Iz navedenega slučaja je razvidno, da strankarska zagrizenost sega pri socialnih domokratih celo v bolniško sobo, da celo bolnik ni varen pred njihovim strankarskim šovinizmom, da celo zdravnik, ki kot tak ne sme poznati niti najmanjšega strankarstva, ne more zatajiti svoje zagrizenosti. Delavec pride, upravičen po svojih vplačilih, iskat pomoči v svoji bolezni k zdravniku, ki je zopet plačan z delavskim denarjem, a tu, namesto da bi ga zdravnik pošteno preiskal, ga nahruli kot političen strankar, ga žali v njegovem prepričanju in mu niti ne odgovarja na njegova vprašanja. Res vsa čast takemu zdravniku, ki ima tako vzvišene pojme o dolžnostih zdravnika vsa čast okrajni bolniški blagajni, ki z delavskim denarjem plačuje take zdravnike, vsa čast pa tudi oni „nepriistranski“ socialni demokraciji, ki gospodarji v tej bolniški blagajni. Izpljuni bi človek na take razmere, pa škoda pljunca!

d— **Težaki** najdejo takoj službo v kamenolomu Paleologo v Borštu. — Predstaviti se je na licu mesta.

d— **Dijak**, srednješolec, želi za časa počitnic vstopiti za kakage pisarja bodisi v slovenskem, nemškem ali italj. jeziku. Naslov pove urad N. D. O.

d— **Javna zahvala.** Podpisani si štejejo v prijetno dolžnost zahvaliti se vodstvu podpornega društva „Samopomoč“ krajevne skupine „Sv. Marko - Sv. Andrej“ za izplačano oziroma prejeto podporo ob priliki naše bolezni. Mihael Križmančič (II. podp. 20 K), Anton Koren (II. podp. 20 K) Mihael Kuret (I. podp. 20 K), Franc Seles (I. podp. 20 K), Štefan Kreševič (I. podp. 20 K), Anton Čergol (I. podp. 20 K), Anton Žrebelj (I. podp. 20 K), in Ivan Hvastja (I. podp. 20 K). Se enkrat hvala!

d— **Odbor krajevne skupine N. D. O. „Sv. Marko - Sv. Andrej“** opozarja vse svoje tovariše na veselico „Lloydove“ skupine, katera se bode vršila v nedeljo, dne 26. t. m. pri Sv. M. Magd. Spodnji na vrtu gostilne g. Čiač (prej Miklavcu.) Tovariši! Apiliramo na vas, da se vsi kakor en mož udeležite te veselice, da stem vrnemo našim tovarišem obisk našega koncerta. Na svidneje torej v nedeljo pri Miklavcu!

d— **Veselica skupine N. D. O. „Lloyd“.** Skupina N. D. O. Lloyd priredi v nedeljo, dne 26. t. m., svojo prvo letošnjo veselico na senčnatem vrtu gostilne g. deželnega poslanca Miklavca pri Sv. Mar. Magdaleni Spodnji. Pri veselici sodeluje bratsko pevsko društvo „Ilirija“ od sv. Jakoba s svojim mešanim in moškim zborom pod vodstvom pevovodje g. Laha in pa priznana lonjerska godba. Diletantie istega pevskega društva vprizore tudi enodejansko veseloigro. Po končanem sporedu se vrši ples in prosta zabava. Natančnejši spored priobčujemo na drugem mestu, ali tudi že to, kar smo povedali tu, gotovo zadostuje, da se bo narodno delavstvo, zlasti ono od sv. Jakoba, Sv. Mar. Magdalene in Škedenja udeležilo te veselice v čim najobilnejšem številu. Veselični prostor že sam vabi, in potem petje, godba, igra, ples in druga najraznovrstnejša zabava. Udeležniki veselice naj se po mogočnosti zbere ob 3. pop. v gostilni ali pred gostilno „Del. konsumnega društva“ pri sv. Jakobu, odkoder ob 3¹/₂ odhod z društveno zastavo in godbo na čelu na veselični prostor. Vsekako pričakujemo, da se bo vabilu odzvalo ne samo naše narodno delavstvo v najčistnejšem številu, temveč ravno tako tudi drugo narodno občinstvo, saj je glavni namen veselice, da se s čistim dobičkom podpre kolikor le mogoče velepotrebni podporni zaklad, iz katerega dobiva delavstvo v slučaju bolezni in druge stiske svoje podpore. Ako ne drugače, naj narodno občinstvo, zlasti pa tovariši, delavci vsaj na ta način pomagajo N. D. O. vršiti njeno vzvišeno nalogo. Resnica je, da je sedaj čas veselice in drugih podobnih prireditev, da naše občinstvo

skoraj ne ve, kje naj bi izprovelo svoje nedeljske popoldneve, ali za nedeljo 26. t. m., pa naj velja: vse na veselico skupine N. D. O. — „Lloyd“ k Miklavcu pri sv. Mar. Magdaleni Spodnji!

Organizacijske zadeve.

o— **Krajevna skupina Sv. Marko - Sv. Andrej** naznanja svojim tovarišem in članom podpornega društva „Samopomoč“, da se za v soboto sklicani sestanek ni vršil radi manifestacijskega shoda v „N. r. domu“ ter da se vrši danes, v soboto, 25. t. m. točno ob 8 uri zvečer pri sv. Jakobu. Ker se bo razpravljalo o prenašedbi prispevkov, se odbor nadeja obilne udeležbe.

o— **Skupina „Sv. Marko - Sv. Andrej“** naznanja vsem tovarišem in prijateljem glasbe, da misli ustanoviti svoj tamburaški zbor. Vsi oni, ki imajo veselje do tamburanja in se mislijo vpisati, so naprošeni, da se zgledajo pismeno ali ustmeno po 7. uri zvečer pri kakem sledečih tovariših: R. Pregarec ul. Giuliani št. 33. II. nadst. Fran Bonano, ul. d. Vento 14. III. nad. Dominik Kapelj, ul. Ponzanini št. 3. III. n. (desno) ali v soboto 25. t. m. po 8 uri zvečer v prostorih krajevne skupine N. D. O. Campo S. Giacomo št. 5. I. nd. Že izvežbani tamburaši dobrodošli.

o— **Shod v Dolini.** V nedeljo, dne 26. t. m., pop. ob 4. uri se vrši shod N. D. O. v Dolini. Dnevni red: Nameni in delovaje N. D. O. Vabimo narodno delavstvo v Dolini in tudi drugo občinstvo, da se shoda udeleži v čim najobilnejšem številu. Shod se vrši v prostorih „Konsumnega društva“.

o— **Vsem skupinam N. D. O. v Trstu!** Osrednji odbor N. D. O. vabi tem potom vse skupine N. D. O. v Trstu, zlasti pa skupino „plinarne“, „Sv. Marko in sv. Andrej“, „Lloyd“ in „prosto luko“ in to pred vsemi skupinske odbornike in zaupnike, da se zanesljivo udeleže velevažnega sestanka, ki se vrši danes v petek, dne 24. t. m., ob 6. uri in pol v društvenih prostorih N. D. O., ul. Lavatario št. 1. Na dnevnem redu je posvetovanje o društvenem glasilu. Ker je zadeva velikanskega pomena za nadaljni razvoj društvenega gibanja, je želeli čim najobilnejše in najtočnejše udeležbe.

o— **Shod v Škedenju** se vrši jutri, v soboto, dne 25. t. m., ob 8. zvečer v prostorih „Gospodarskega društva“. Na dnevnem redu je točka: razmere v škedenjskih plavžih. Vabimo delavstvo škedenjskih plavžev, pa tudi ostalo škedenjsko občinstvo k čim obilnejši udeležbi.

o— **Podružnica N. D. O. — „Ajdovščina“** ima v nedeljo, dne 3. julija 1910, ob 4. pop. svoj občni zbor po sledečem dnevnem redu: 1. nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika 4. volitev odbora, 5. poročilo o razvoju organizacije (poročila strokovni tajnik N. D. O. v Trstu), 6. razno. Z ozirom na ta velevažni spored vabi podpisani podružnični odbor vse člane podružnice, da se udeleže občnega zbora točno in v polnem številu.

Za odbor:

E. Rayer
tč. predsednik.

DOPISI.

Iz Zagorja ob Savi. Povedati hočem nekatere stvari o naši bolniški blagajni in njenem uradovanju. Uradovanje pri sejah je nemško, seveda ker smo tam neke ob Renu doma. Pa pustimo to stvar o narodnosti, prihranim jo za drugikrat, za danes naj malo obširneje opišem postopanje tukajšnje bolniške blagajne. Pri nas je pač tako, da bog obvaruj, ako nisi prijavljen, a če si prijavljen, bodi vedno zdrav, ker bolnišnica se ne izplačuje. Pripomniti moram tu, da so izjeme. Le nekateri so tako srečni, da se jim zdravje privoščijo, a nekaterim želi tukajšnje predsedništvo, da bi bili vedno bolni. Več hočem drugokrat

omeniti. Sedaj povem samo ta slučaj iz lanskega leta. Neki delavec je bil v minoletem letu vpisan v tukajšnjo bolniško blagajno do pozne jeseni. Obol je na očeh. Tukajšnji zdravnik bolniške blagajne ga je spoznal za bolnega. Stopil je tedaj v bolniško stanje. Došel je na svoj dom, tam je prejel bolnišnično samo za en teden. Bolan pa je bil, kakor se je razvidelo iz uradnega spričevala, cele tri tedne. Kaj naj torej stori delavec, ako je bolan? Pravi se v pravilih, da plača okrajna bolniška blagajna, a pri nas ta postava odpade in se izpremeni tako-le: „Bodi vedno član bolniške blagajne, bodi pa tudi vedno zdrav, ker blagajna peša, vzlic temu da ima toliko članov, to pa zato, ker naš modri in vsevedni predsednik po sili, ne pa po volji volilcev vse tako modro vodi, tako, da se blagajna oškoduje, ne pa pospešuje. Vprašal bode marsikdo, kako je to, da bi naš g. Mihael zamgel kaj takega učiniti. Pojasniti hočem stvar sam. Do minolega leta, dokler ni šel gospod Karol Malovrh, prejšnji tajnik, iz Zagorja, je bilo vse v redu. Opravi je vse posle sam, ne da bi pri tem bolniška blagajna več ali manj gmotno trpela. Prosil je pa, kar se mu je tudi privolilo, da je bil pol dneva v uradni pisarni in pol dneva da je bil prost. Sedaj je „možičelj“ Čobal drugo pogodil in sicer „modrejše.“ Kaj ne bi lažje opravljala dva isti posei, kakor ga je poprej eden. Saj blagajna ima premoženje. Ker mu ta stvar ni šla drugače po volji, je izmislil si najmodrejše. Pristopila bode zopet tovarna v Litiji k naši bolniški blagajni in vsled tega potrebujemo še enega uradnika. Res so ga najeli in je še sedaj nastavljen, dasira no predilnica ni in ne bo pristopila k naši bolniški blagajni. Sedaj preraču-

nimo, koliko stane to na leto. Prvič plača na mesec 100 K drugič dijete poldnevno 1 K, celo dnevno 2 K, noč in dan 4 K. okroglo, tretjič vožnja prosta. Dobro je za dotičnika, a slaba je za nas. Lahko je torej, da je v prošlem letu imela blagajna 3000 kron izgube, ko se tako lahko miselno dela s premženjem blagajne. Treba je res na ta način, da bi bilo kar največ članov, a da bi ili vsi zdravi.

Kakor je enim, tako je tudi v drugem slučaju, namreč v konsumnem društvu. Tudi tu se kaže Čobal vrliga vodi, bolje rečeno „skrbnega gospodarja.“ Pa molčim naj za danes pripomnim naj le še to, da se je lastna njegova rejenka izrazila nekje: „Naš ata imajo v Zagorju veliko, lepo hišo, lepo prodajalno in poleg so še precej bogati, imajo lepe tisočake na hranjenju.“ Iz tega se lahko razvidi, da misli gosp. „Mihael“, da je res že vse njegovo.

DAROVİ.

Popravek. Skupina N. D. O. „Sv. Marko - Sv. Andrej“ je darovala od čiste dobička svojega koncerta za Narodnega delavca 5 K in ne pa nabrala, kakor je bilo v zadnjem N. D. priobčeno.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Josip Stolf mizarski mojster.
TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela.

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Zaloga izgotovljenih oblek in perila za moške. Kupujem v veliki množini od prvih tovarn, prodajam mnogo in imam male stroške ter mi je tako omogočeno prodajati po

neverjetno nizkih cenah

Za novo sezono, velikanski prejemki blaga, 5000 oblek za moške in dečke od K 14.— do 60.— Izven tega bogata izbira, kostumov, površnikov, jopičev, telovnikov, hlač, srajc, jopič, spodnjih hlač, nogavic, ovratnikov, manšetov, halj, montur (terlis) in vsih drugih predmetov za moške. Specijaliteta lastnega izdelka za delavce; srajc z konsumskega exforta ter močne hlače in spodnje hlače.

Zgotovljajo se obleke za moške po meri.

Časna krojačnica.

Use po nizkih cenah.

Govori se slovensko.

Priporočam se na najtopleje za Vašo blagohotno podporo.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

23. julija parnik „Oceana“ Nowi-York via Patrasso-Palermo.
7. julija parnik „Alice“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molina Ploccio št. 2. ali pa kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Podpisani priporoča sl. občinstvo svojo
zganjarno
ulica Petronio številka 1.
A. B

KUPUJTE VSI
Kolinsko kavino primes

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopije).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTÉ, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem zrehanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4¹/₄ 0 VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE
SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavlj.: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.